

o tom, které další z četných úkonů pozůstalostních má předsevzítí soud nebo notář jako soudní komisař.

Dle odst. 3. cit. čl. IX. mohou dědicové nejpozději do 14 dnů po tom, kdy se jim dostalo vyrozumění o úmrtí neb obsílky ku projednání, oznámí notáři, že si sami pozůstalost projednají. Tu se namane otázka, zdali k dosažení zmíněného účinku jest zapotřebí oznámení dědiců všech či stačí-li oznámení pouhé většiny, dále stačí-li v případě, kde pozůstalost odkazy jest vyčerpána, i oznámení legatářů a dále, zdali ustanovení to má platnost i v případě, kde jsou účastněny osoby stojící pod zvláštní ochranou zákona a kde jest zapotřebí zříditi inventář, když notáři výslovně vyhrazeno sepsati a odhadnouti jmění.

Uvážíme-li, že soudci ponecháno schvalovati projednání — úkon to mnohdy obtížnější nežli projednání samo — jakož i dále určovati odměny notářovi a vybrati je od dědiců, dospějeme k náhledu, že částečná úleva vyvážena jest novým zatížením, že dále nastanou průtahy v konečném vyřízení pozůstalosti k vůli lhůtám, jež sluší dodržovati v otázce konečného rozhodnutí o tom, kdo pozůstalost projedná a že konečně i — ač dle § 3 nesp. pat. ustanovení notáře soudním komisařem má býti stranám ku prospěchu — nastane případně zdražení projednávání pro strany a není vyloučeno, že nastane soutěž mezi notáři a zástupci k zastupování stran povolanými, případně i nepovolanými. Lze proto zamýšlené ulehčení soudům pokládati za velice pochybné.

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Postupní smlouva mezi rodiči a dětmi a osobami, které s těmito sňatek uzavírají, není smlouvou svatební.

Příspěvek k §§ 865 a 934 obč. z.

Rozhodnutí sporu závisí na zodpovědění otázky, jaká jest právní povaha smlouvy, kterou strany dne 31. května 1918 mezi sebou uzavřely.

Jak nižší soudy zjistily, dohodly se strany zmíněného dne, že žalovaní postoupí své dceři Marii a jejímu ženichu Josefu S. pro případ sňatku domek čp. 5 v B. s dvěma korej polí za 3000 K,

na jejichž srážku měli snoubenci převzít k placení knihovni pohledávku okresní hospodářské záložny v Ch. 2000 K s úroky ode dne svatby a žalovaným zaplatit 1000 K; mimo to si žalovaní vyhradili byt a různá užívání v postoupeném domku a žalobci převzali ještě služebnost braní vody ze studně a služebnost cesty.

Kdežto soud první stolice dospěl k přesvědčení, že strany neměly na mysli učinit platnost smlouvy závislou na sepsání formální listiny a že také dojednání, že půjdou k notáři, ten smysl nemělo, to tím méně, že se jednalo o pouhý postup nemovitostí, z kteréžto příčiny zřízení notářského spisu ve smyslu § 1. zák. ze dne 25. července 1871, č. 76 ř. z. třeba nebylo, dovedl soud odvolací z uvedených zjištění a z dalších v rozsudku odvolacím uvedených okolností, že žalovaní hodlali tehdy své dceři poskytnout věno a že strany zamýšlely uzavřít postupní a svatební smlouvu, ale námitkou žalovanou stranou uplatňovanou, že k platnosti takovéto smlouvy jest třeba zřízení notářského spisu se nezabýval, omeziv se pouze na to, charakterizovat ji právě s ohledem na úmysl žalovaných, poskytnout dceři věno, za smlouvu z části bezúplatnou, z části úplatnou.

Právnímu názoru soudu odvolacího, který spatřuje v uvedené smlouvě smlouvu svatební, nelze přisvědčit.

I když smlouva o odevzdání nemovitostí, o něž jde, byla se mezi stranami stala ještě před sňatkem snoubenců a z příčiny obmyšleného již sňatku a snad i pod podmínkou jeho uzavření, nebyla to přes to smlouva svatební; k tomu by bylo se vyžadovalo ještě, aby buď z ostatního obsahu smlouvy, nebo z vedlejších okolností vycházelo na jevo, že úmysl stran směřoval k uspořádání majetkových poměrů manželských.

Že by však úmysl stran v daném případě byl směřoval k uspořádání majetkových poměrů manželských, tedy dále než k pouhému převodu nemovitostí, o něž jde, nedá se z ničeho dovodit. Neplatí to z ostatního obsahu zmíněné smlouvy ani z okolností vedlejších, a žalovaní mohli by snad jedině poukazovat k tomu, že smlouva tak, jak je sepsána, byla označena notářem za smlouvu svatební.

Z celého sběhu věci jest patrné, že šlo o obyčejnou úplatnou smlouvu postupní (kupní); bylať přece určena postupní cena, již žalobcové měli vyrovnati kromě převzetí knihovni pohledávky a služebnosti uvedené zaplacením částky kupní ceny a zřízením značného výměnku. Žalovaní odevzdali

jim nemovitosti do úplného a neobmezeného vlastnictví, takže žalobci byli oprávněni zatížit i zcizití nabyté reality.

Obzvláště však nutno poukázat k tomu, že nestala se úmluva po rozumu § 1236 ř. ž. nebo něco jiného tomu podobného, takže jest i z toho patrné, že nešlo o majetkoprávní úpravu manželského poměru a tedy o smlouvu svatební, nýbrž že smlouva měla jeviti účinky naprosto bez ohledu na manželský poměr snad vzešlý čili, že šlo pouze o smlouvu kupní, při níž polovina byla snad manželství, jež měli žalobcové uzavřítí.

Smlouvami svatebními jsou pak toliko smlouvy, jimiž se upravují majetkově právní poměry manželů jako takových (Krasnopolski Fam. Recht § 26), tedy jako manželů a mají proto za předmět buď úpravu majetkově právních poměrů jejich za trvání manželství anebo hmotné zaopatření pozůstalého v případě smrti jedné strany (Krainz, Syst. II. str. 1409). Tam patří na př. zřízení věna a společenství statků, sem dědická smlouva, obvěnění, vdovský plat.

Smlouvu první kategorie, o jakou by zde jedině mohlo jíti, nelze však spatřovati tam, kde nabyvatelům zůstavena jest neobmezená právní dispozice statkem.

V daném případě šlo tedy dle obsahu smlouvy o smlouvu kupní, neboť nemovitosti byly odevzdány za určitou cenu. V takovém případě jest pouze otázkou, zda se ve formu smlouvy kupní neoděla smlouva, jež podle své pravé podstaty a úmyslu stran jest a chce býti smlouvou svatební, aby tedy smlouva kupní nebyla jen smlouvou na oko podle § 916 obč. z. Není-li nic takového, jest to prostá smlouva kupní. Nějaká simulace však v daném případě najevo nevyšla a nebyla ani tvrzena. Smlouva tak, jak uzavřena byla a sepsána jest, odpovídá dle zjištění rozsudku pravé vůli stran.

Domnívají-li se pak žalovaní, že smlouva jest smlouvou svatební, jsou na omylu.

Pokud se týče námítky pro zkrácení přes polovici obecné ceny, dlužno vzítí při jejím rozboru za podklad bezvadný posudek znalecký, proti němuž — jak zmíněno — nebylo činěno námitek. Dle tohoto posudku činí pak cena veškerého majetku, o nějž jde, 7500 K, takže polovice by byla vyjádřena penízem 3500 K. Naproti tomu jsou tu však tyto hodnoty vzájemných plnění, žalobci dle smlouvy převzatých: dluh u Okr. hosp. zál. v Ch. per 2000 K, částka kupní ceny, již hotově jest platiti 1000 K, hod-

nota služebnosti bytu, čerpání vody a cesty (100 a 10 K) tedy 110 K krát 10, tudíž 1100 K, proto celkem hodnota vzájemných plnění 4100 K, z čehož vyplývá, že hodnota tato jest vyšší polovice ceny obecné.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 22. března 1921 čj. Rv I 790/20-1.

JUDr. Edvard Strass.

K výkladu § 84 odst. 2. c. ř. s. a čl. VI. č. 4. nov. o úlevě soudů.

Nejvyšší soud zavrhl dovolání z těchto důvodů:

Odvolací soud nerozhodl o odvolání ve věci samé rozsudkem, nýbrž zrušil usnesením rozsudek I. stolice, jemuž vrátil věc k projednání a opětnému rozsouzení, vyhradiv při tom právní moc svého zrušovacího usnesení. Toto mohlo býti vzato v odpor jen rekusem (§§ 514 a 519 č. 3 c. ř. s.), nikoli však dovoláním, jež podati lze proti rozsudkům soudců odvolacích (§ 502 c. ř. s.) — Dovolání žalovaných přes to podané jest tedy nepřipustné, čehož měly si dle § 517 c. ř. s. povšimnouti již soudy nižší. Nejde tu snad jen o nedopatření neb o pouhé nesprávné označení opravného prostředku, které by dle § 84 odst. 2 c. ř. s. a čl. VI. č. 4 nov. o úlevě soudů ovšem bylo bezvýznamno, kdyby bylo lze zřetelně seznati, oč se žádá. Z toho, že opravný prostředek podán byl d v o j m o, že byl dle pol. 1) c) 13) saz. popl. soud. kolkován, dále pak z celého znění a obsahu jeho, zejména též z konečného návrhu naopak zřejmě jde na jevo, že byl vědomě podán jako dovolání a že se žádá, aby jako dovolání byl vyřízen. Proto nebylo lze proti vůli strany nakládati s přípravným spisem jako s rekusem, nýbrž slušelo zavrhnouti tento nepřipustný a celou podstatou svou pochybený prostředek opravný (§§ 471 č. 2, 474 odst. 2 a 513 c. ř. s.)

Žalobkyně byla si vědoma nepřipustnosti dovolání, pročež neměla příčiny podávati dovolací odpověď, taktéž zřejmě nepřipustnou. Když přece tak učinila, nelze útraty dovolací odpovědi pokládati za účelné (§ 41 c. ř. s.). Návrh na přisouzení jíh proti žalovanému byl tedy zamítnut.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 21. ledna 1920 čj. R I 18/20-1.

R. z. s. Dr. J. Říha.